

Oversigt over Plantesygdomme.

217. — Oktober 1936.

Vintersæden er spiret godt, skønt det tog lang Tid i det tørre, kolde Vejr i Oktober Maanedes første Halvdel.

Afsvampning af Saasæden gennemføres oftest hos Hveden, derimod i alt for ringe Udstrækning for Rugens Vedkommende.

Der er konstateret nogle alvorlige Angreb af Smælderlarver i Vintersæd.

Der er igen i Aar paavist god Virkning af Borax mod Tørforraad-nelse i Beder og Marmorering i Kaalroer. Desuden er der set Virkning af Borax 3. Aar efter Udstrøningen.

Ved Optagningen af Kaalroerne viser det sig som sædvanlig, at der er noget Gnav af Kaalfluellarver. Der foreligger dog ingen Indberetninger om alvorlig Skade.

Krusesyge er som tidligere meddelt almindelig udbredt, men Hjerte-forraadnelsen er ikke særlig alvorlig, hvorfor Skaden er ringere end ventet.

Som tidligere nævnt har Oldenborrelarverne gjort stor Skade flere Steder i Landet. Det meldes fra Sønderjylland, at Angreb er almindeligt i skov- og trærige Egne, hvor det er gaaet slemt ud over Runkelroerne.

Kløverens Bægervamp er holdt nede af Tørken og den stærke Afgræsning i Forening.

Priksyge paa Æbler har mange Steder vist sig, især efter nogen Tids Lagring, som mest modtagelige nævnes de sædvanlige Sorter: Sprin-

grove Codlin, Bellefleur de france, Tyrrestrup Kirsebæræble, Venusæble og Keswick Codlin, men ogsaa paa 17 andre Sorter er der set Angreb.

Drueskimmel har ved Næstved angrebet en Del Rødkaal.

Pæretræets Gitterrust er ved Vemb kommet efter, at der i Fjor blev plantet en Sevenbom. Disse Buske bør kun plantes, hvor man har absolut Garanti for, at de ikke er angrebet af Rusten, og denne Garanti er vanskelig at give.

Chrysanthemumrust er ret almindelig.

Hanner af Frostmaaleren saas sværmende ved Lyngby d. 26., Hunner fandtes i Limbælter d. 30. Oktober.

Lyngby, d. 9. November 1936.

Statens plantepatologiske Forsøg.

Der er for Oktober Maaned indkommet 44 Beretninger; endvidere er der besvaret 167 Forespørgsler.

KORN.

Vintersæden spirede næsten overalt meget langsomt paa Grund af det kolde, tørre Vejr i Oktobers første Halvdel; da der endelig kom Regn, blev Bestanden i alle Maader god, der var ingen nævneværdige Sygdoms-angreb.

Paa Spørgsmaalet, om i hvor stor Udstrækning Vintersæden afsvampes, har 16 Indberettere svaret; de fleste er enige om, at Hovedparten af Hveden afsvampes, derimod er Meningerne om Rugen mere delte, som det fremgaar af hosstaaende Citater: »Jeg formoder, at i hvert Fald al Hveden og næsten al Rugen afsvampes paa Aarhusegnen« (E. Mouritzen). »Skønsmæssigt 90 % af Hveden og 10 % af Rugen ved Mariager« (Sv. A. Rasmussen). »Afsvampning er almindelig paa Vejen-Brørup Egnen« (J. Dons Christensen). »Hveden afsvampes almindeligt i Odsherred, men ikke Rugen« (N. Aa. Christensen). »Der dyrkes meget lidt Rug omkring Sjølund, og den afsvampes saa godt som aldrig« (Chr. Straarup). »Hveden afsvampes paa Thistedegnen, Rugen ikke« (F. C. Frandsen). »Afsvampning af Hveden er gennemført overalt, Rugen afsvampes derimod sjældent« (M. Greve, Roskilde).

Mange Steder bruger man endnu Blaasten til Afsvampningen.

Efter disse Resultater at dømme er det for tidligt at standse Agitationen for Afsvampning af Saasæden, tværtimod maa der sættes fornyet Kraft ind paa at faa de sidste Landmænd med.

BEDER.

Der er spredt over Landet anlagt et stort Antal Demonstrationer med Borax til Runkelroer og Kaalroer, samt enkelte til Selleri. Efter den meget rigelige Nedbær i Juli kunde der ikke ventes stærke Udslag for Bormangel, og det viser sig da ogsaa, at Demonstrationerne kun i ganske enkelte Tilfælde har givet Udslag. Fra Ærø skrives om Runkelroer paa Jord, der er merglet stærkt for nogle Aar siden, at Roerne var sløje og vantrevne undtagen paa den boraxbehandlede Del, hvor Toppen 17. Oktober var kraftig og grøn (M. Madsen). Ved Ringsted bar Parceller, der fik Borax eller Borsyre i 1934, i 1936 Runkelroer; Hjerteforraadnelse optraadte meget spredt, men ved Vækstperiodens Slutning blev der iagttaget Udslag for det 2 Aar forud givne Bor; der holdt Toppen sig frisk og grøn længere end paa de ubehandlede Parceller.

I en Demonstration ved Roskilde fandtes 3 % Runkelroer med Tørforraadnelse hvor der var givet Borax, og 5 % hvor der intet var udstrøet (M. Greve). 8 kg Borax pr ha udstrøet i Foraaret i et Forsøg paa Stevn har tilsyneladende ikke virket, det er vel nok for lidt (H. G. Hansen).

Kalimangel. Paa en Ejendom i Slæggerup ved Roskilde er konstateret et ondartet Tilfælde af Kalimangel i Runkelroer. Roerne var raadne og indskrumpede omkring Rodspidsen, ved Gennemskæring saas en diffus Sortfarvning af de ydre Parenkymbælter. Den paagældende Marks Reaktionsstal er 7.4, Klorkaliumtallet 6.2. Jordens Indhold af tilgængeligt Kali er yderst ringe: Tk 5.0, q 102, og Kt 11. Konsulent M. Greve, Roskilde, der har indberettet ovenstaaende Tilfælde, mener, at lignende Kalimangel er fundet paa Fodersukkerroer i Ishøj.

Rodbrand, der stedvis var slem i Forsommeren, er Skyld i, at Roerne mange Steder nu er skæve, afstumpede eller indsnørede paa Midten. Desuden er mange baade Runkel- og Sukkerroer angrebne af Skurv (*Actinomyces*).

KORSBLOMSTREDE.

Marmorering, Bormangel, er ikke fundet i saa stor Udstrækning som i Fjor og betyder i Aar ikke ret meget. Der er dog Undtagelser herfra. Paa Fossevangen ved Tylstrup er Marmoreringen ret stærkt udbredt (N. Abildgaard). Paa Aalborgegnen er den ligeledes almindelig, men kun faa Angreb er stærke. Overalt har Borax virket, 15 kg dog bedre end 7.5 kg pr. ha (J. Chr. Andersen-Lyngvad). Ved Storeheddinge var der i et Forsøg paa Jord med Reaktionsstal 7.5—8.0 100 % angrebne Roer, Borax hjalp godt, 15 kg bedre end 7.5 kg, men der var dog endnu kendelig Marmorering efter 15 kg Borax. I de ubehandlede Parceller var 30 % Roer kærneraadne, efter 7.5 kg Borax enkelte, men efter 15 kg Borax var ingen Roer raadne. I et andet Forsøg med lavere Reaktionsstal var Angrebet meget svagt (H. G. Hansen).

Tørforraadelse (*Phoma lingam*) er stedvis slem i Forsøg med Kaalroestammer, det synes utvivlsomt, at den følger med Frøet af visse Stammer, som maaske ogsaa er mest modtagelige.

KARTOFLER.

Rustpletter. Sorten Ackersegen var saa medtaget af Rustpletter paa en Mark i Egaa, at kun $\frac{1}{3}$ af Knoldene kan bruges i Husholdningen (E. Mouritzen). Ved Tylstrup er det særlig Alpha, Erdgold og til dels King Edward, der er angrebet, den sidstnævnte dog kun svagt (Sv. Svendsen). I Sønderjylland er Erdgold langt stærkere angrebet end Ackersegen og Preussen (E. Paulsen).

BÆLGPLANTER OG GRÆSSER.

Kløverens Bægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*) er usædvanlig godartet, vel nok fordi Tørken i Oktober Maanedes første Halvdel standsede Væksten af Kløveren, og fordi Udlægsmarkerne i Aar er stærkt afgnavet; Kreaturerne har kunnet færdes paa Markerne uden at træde dem op.

Den isnende kolde Blæst i Oktober standsede Græssets Vækst for-

holdsvis tidligt; ligeledes gjorde den en Del Fortræd ved at ødelægge Bladene paa Foderkaalen.

OLAF NIELSEN.

FRUGTHAVEN.

Om Prikpsyge har 12 Indberettere sendt Oplysning. Helhedsindtrykket er, at Prikpsyge gør en Del Skade, som især viser sig nogen Tid efter Opbevaringen. Fra det nordlige Jylland skriver: »Er sandsynligvis værst paa den lette Jordbund, hvor Væksten har været standset paa et vist Tidspunkt i Sommer« (Arne Pallesen). Fra Skive: »Særlig Rødt Ananas og Tyrrestrup Kirsebæræble er slemt angrebet de fleste Steder, i mindre Grad Guldborg« (J. C. Myrhøj). Fra Jelling-Tørringegnen: »Tyrrestrup Kirsebæræble og Lord Suffield er mest angrebet, men Rødt Ananas kan ogsaa være slemt medtaget« (K. M. Hove). Esbjerg-Vardeegnen: »Sygdommen er mest fremtrædende hos private paa Grund af de meget daarlige Opbevaringsforhold, Frugten ofte udsættes for« (M. Sørensen). Fra Slagelse-Skelskøregnen: »Er ikke saa ondartet som for 2 Aar siden« (A. Sauer). Fra Tystofte: »Spiller ikke nær den Rolle som i de 2 foregaaende Aar« (A. Feilberg). Fra Fakseegnen: »Prikpsyge ses mange Steder, men ingen Steder særlig slemt. Den findes mest, hvor der sidste Vinter er beskaaret haardt, eller hvor der i Aar er beskaaret eller sprøjtet første Gang« (P. Helt).

Angrebet paa de enkelte Sorter karakteriseres saaledes fra Næstved: »Springrove Codlin: indtil Halvdelen af Frugterne paa unge, kraftige Træer, mindre paa ældre Træer, Bellefleur de France: som sædvanlig slemt angrebet, ca. $\frac{1}{3}$ af Frugterne, Keswick Codlin: de fleste Træer en Del angrebet, Pederstrup: ikke slemt paa Træerne, men breder sig under Opbevaringen, Filippa: Angrebet har begyndte at vise sig paa Lagrene, Venusæble: paa nuværende Tidspunkt en Del angrebne Frugter« (M. E. Elting).

Kikkertæbler er meget almindelige flere Steder i det nordlige Jylland (Arne Pallesen).

Kræft (*Nectria galligena*) ses en Del paa Fæmø, især paa gamle Pigeontræer (Aton Andersen).

Æbleskurv (*Venturia inaequalis*) har ved Tystofte bredt sig stærkt paa Koldemosegaard Reinet, noget som ogsaa plejer at være Tilfældet i en fugtig Oktober (A. Feilberg). Fra Svendborgegnen skrives, at Æbleskurven breder sig temmelig stærkt paa Lagrene, hvor Sprøjtningen ikke er blevet fortsat længe nok (Hans Larsen).

Pærer med Sten er indsendt fra adskillige Steder; det drejede sig i alle Tilfældene om Grev Moltke, og saa vidt vi ved fra Privathaver. Ved Sandvad var der Sten i 20—25 % af Frugterne fra en Tongres, og i Fjor var samme Sort stærkt angrebet ved Løgten (K. M. Hove).

Pæretræets Gitterrust (*Gymnosporangium sabina*) har ved Vemb

vist, hvor hurtigt den kan komme efter, at der er plantet Sevenbom. I et Stenparti blev der i Fjor plantet en Sevenbom og allerede i Aar findes der et stærkt Angreb af Rust paa Pæretæer i Nabohaven, stærkest paa Grev Moltke, mindst paa Bergamot (Arne Pallesen).

Vinmeldug (*Uncinula necator*) er paa Sydfyn kommet med et nyt Angreb paa Frankenthaler i Hus (Chr. Greve).

KØKKENURTER.

Drueskimmel (*Botrytis sp.*) har ved Næstved, efter det fugtige Vejrs Indtræden, angrebet Rødkaalen slemt mange Steder (M. E. Elting).

Tørforraadnelse i Sellerier viste sig paa Læsø i ret stærk Grad i en ny Have med let Sandmuld, hvor der første Aar var Køkkenurter, som var i god Kultur (N. Gram).

PRYDPLANTER.

Chrysanthemumrust (*Puccinia chrysanthemi*) er ret almindelig og flere Steder stærk, men sjældent helt ødelæggende.

ANNA WEBER.

KORN.

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). I Sejersbækklavningen (Sønderjylland) har Larverne tyndet Bestanden i enkelte Hvedemarker saa stærkt, at Omsaaning var nødvendig (L. Nørsgaard). Fra Aabenraaegnen skrives om Angreb, der et enkelt Sted (efter Brak) var fuldstændig ødelæggende (P. Rasmussen).

Fritfluelarver (*Oscinis frit*). Der er ikke indløbet nogen Beretning om Angreb i Vintersæden.

RODFRUGTER OG KØKKENURTER.

Oldenborrelarver (*Melolontha vulgaris*). Det meldes fra Sønderjylland, at Angreb er meget almindelige i skov- og trærige Egne. Paa en iøvrigt svær Lerjord, men med sand- eller lermuldede Pletter, var saa at sige samtlige Runkelroer enten ødelagt eller stærkt gnavet i de nævnte Pletter (L. Ravn).

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). I Sønderjylland fandtes et stærkt Angreb i Kartofler paa lav Jord, hvor der forud for Grønjordshavre i 1935 havde været et længere Græsleje (L. Ravn).

Krusesyge (*Contarinia nasturtii*) har som allerede nævnt været meget almindelig i Aar, men da Bakteriosen kun er optraadt moderat, er Skaden i Almindelighed forholdsvis ringe.

Kaalfluelarver (*Chortophila floralis* og *brassicæ*). De fleste Beretninger lyder paa, at ingen eller svage Angreb er bemærket ved Optagningen af Roerne. Fra Vejen-Brørupegnen skrives dog, at man hører mange Klager over Angrebene, der praktisk talt findes i alle Marker (J.

Dons Christensen). Ogsaa paa Tylstrup er Roerne gnavet en Del (Sv. Svendsen). Fra Viborg skrives, at Gnavet har virket overordentlig skadeligt og bevirket Forraadnelse i den nederste Del af Roelegemet (A. P. Aidt).

Gulerodsfluen (*Psila rosae*). Om dette Skadedyr skrives fra Varde-Esbjerg, at man ved Optagningen af Vinterkarotter har bemærket, at Angreb var hyppigere og mere ondartet end oprindelig antaget (M. Sørensen). Ogsaa fra Tystofte meldes om betydelige Angreb (A. Feilberg).

FRUGTTRÆER.

Blodlus (*Schizoneura lanigera*). Medens det er vort Indtryk, at Angrebene her paa Sjælland har været noget svagere end sidste Aar, synes Forholdet at være anderledes paa Midtfyn, hvor Angrebene har været stærke. Lusene synes iøvrigt at være i Aktivitet temmelig længe i Aar.

Oldenborrelarver (*Melolontha vulgaris*). Fra Københoved i Sønderjylland meldes: »Rodbarken paa flere Frugttræer plantet Foraar 1935 og paa Bøg er afgnavet fuldstændigt. Planterne er netop gaaet ud nu« (N. Gram).

Frostmaalere (*Cheimatobia brumata*). Hannerne saas flyvende ved Lyngby den 26., og Hunner fandtes i Limbølter den 30. Oktober (H. Øhlens).

PROSPER BOVIEN.
